Говор првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на отварању „Седме београдске НАТО недеље":

„Уважене даме и господо,

Част ми је и велико задовољство да вам се заједно са амбасадором Илдемом, помоћником генералног секретара НАТО за јавну дипломатију, обратим на отварању Седме НАТО недеље. Најпре бих захвалио госпођи Јелени Милић и Центру за евроатлантске студије (CEAS) на позиву. Упорност и посвећеност CEAS-а и директорке госпође Милић су за поштовање, а њихов предани рад је довео до тога да овај скуп постане једна од најбољих прилика за продубљене разговоре о актуелним темама, уз учешће проминентних говорника и све шире публике. Истовремено, ово је и добра могућност да се додатно осветле суштина и домети партнерске сарадње Србије са НАТО, ситуација у региону, као и односи Србије са најзначајнијим факторима глобалне политике.

{youtube}raBDCiJB3A0{/youtube}

Желео бих да укажем да је управо метафора „Пролазимо кроз зидове", коју је CEAS назначио у називу скупа, врло актуелна и да на најбољи начин одражава реалност. Србија настоји да се баријере и зидови превазиђу и уклоне. Уверени смо да је наш задатак повезивање, а не одвојеност и затвореност у своје двориште без разумевања брига и интереса других актера регионалне и светске политике. Овакав приступ главна је премиса изградње међусобног поверења како у региону, тако и шире. Наш циљ је да будемо окренути ка будућности, али и спремни да решавамо питања из прошлости, истовремено штитећи на најбољи могући начин кључне националне интересе.

Србија се позиционирала на међународној сцени као одговоран, предвидљив и кредибилан партнер, који доприноси очувању мира и унапређењу безбедности у региону, док истовремено дели одговорност на ширем плану у промоцији превазилажења сукоба и у сузбијању безбедносних изазова. Својим спољнополитичким приоритетима међу којима су: заштита суверенитета и територијалног интегритета наше земље, чланство у ЕУ, промоција регионалне сарадње и неговање пријатељских и партнерских односа на

глобалном плану, Србија се потврдила као извозник безбедности и важан чинилац решавања многих, првенствено регионалних питања.

Србија настоји да са најзначајнијим актерима међународне политике развија што је могуће боље односе, чинећи тиме сопствену безбедност одрживом. С друге стране, као држава кандидат за чланство у ЕУ, наша земља даје пун допринос унапређењу стабилност на овом делу европског простора, што је изузетно важно и за укупну европску безбедност. Ова теза потврђујена је у Глобалној стратегији ЕУ – у којој се јасно истиче да кредибилна политика проширења представља улагање у безбедност и просперитет читаве Европе.

Србија са своје стране активно ради и на усвајању предлога нових стратешких докумената попут стратегија националне безбедности и одбране, а које ће бити усклађене са поменутом Глобалном стратегијом ЕУ. Овај приступ је најбољи доказ да је Србија спремна да се укључи у нове европске иницијативе, кад год се за то стекну услови. Подсећам да се наша земља и у претходном периоду прикључивала многим концептима европских политика у области Заједничке одбрамбене и безбедносне политике ЕУ, показујући тиме своју доследност европском опредељењу.

Србија континуирано покреће регионалне теме које за циљ имају повећање атрактивности читавог Западног Балкана, што би за последицу требало да има увећање инвестиција и раст трговинске размене, као основе за убрзани економски развој. Зато истрајавамо у промоцији пројеката који превазилазе националне границе и који су залог за будућност. Иницијатива председника Вучића и премијера Едија Раме и Зорана Заева о тзв. регионалном „мини Шенгену", коју ће, надам се, подржати и остали актери у региону, требало би да створи услове за бржи проток људи и капитала, али и да омогући просперитет читавог региона, уз истовремено јачање стабилности. Питање повезивања мора да надвлада питања раздвајања.

Уважени учесници скупа,

Партнерски однос са НАТО је веома важан елемент државне политике Србије и нашег настојања да регион буде трајно стабилан. Сарадња са НАТО заснована је на јасним премисама и почива на уважавању политике војне неутралности Србије, без условљавања наше земље да постане чланица Алијансе. Истовремено, присутна је отвореност Србије да додатно унапредимо политички дијалог и конкретну сарадња са НАТО у свим областима од заједничког интереса. Нашем бољем разумевању у великој мери доприноси и интензиван дијалог на највишем нивоу, где пре свега морам да издвојим добре односе између председника Вучића и генералног секретара НАТО Столтенберга, али и редовне годишње посете и размене искустава на другим политичким и војним нивоима.

Прошле недеље успешно је окончана процедура усвајања новог циклуса Индивидуалног акционог плана партнерства између Србије и НАТО (ИПАП-а) за период од 2019. до

2021. године, што ће и бити и тема посебног панела овог скупа. Нови ИПАП чини континуитет првог циклуса ИПАП-а, који се успешно примењивао, а многе активности нашле су место и у најновијем документу имајући у виду њихов дугогодишњи карактер, што

се односи на спровођење реформе у многим друштвеним секторима. Тиме је још једном потврђен узлазни тренд у односима, високи степен наше партнерске сарадње и посвећеност заједничким циљевима.

Не могу, а да се не осврнем на чињеницу да су односи Србије и НАТО изразито деликатни и то пре свега због наслеђа из прошлости, тј. због НАТО бомбардовања тадашње СР Југославије. Са жаљењем подсећам да је НАТО 1999. године интервенисао без овлашћења СБ УН, што за нас недвосмислено представља акт агресије на једну суверену земљу, који је проузроковао огромне жртве и материјална разарања. Те догађаје не можемо да заборавимо и увек ћемо се сећати оних који су страдали. Управо смо ове године комеморативним програмом обележили 20 година од те трагедије, чиме смо желели да упутимо универзалну поруку да се нешто слично не сме поновити ни једној сувереној земљи. Свесни смо да и након 20 година о дешавањима током 1999. године имамо различита гледишта. То не мења реалност да сви учесници тих догађаја имају одговорност и обавезу да учине све да се посредством сарадње очува мир и обезбеди трајна стабилност у региону. Свака страна носи свој део одговорности у постизању овог циља: Србија као партнер НАТО-а; њени суседи који су, или чланице, или аспиранти за чланство у Алијанси; најмоћније чланице НАТО-а; али и Алијанса као целина.

Ипак, Србија гледа у будућност и опредељена је да унапређује сарадњу у области одбране и безбедности са чланицама и партнерима НАТО. Политика војне неутралности, као основа наше политике не само према

НАТО, већ и према сваком другом војном савезу, не доводи се у питање. Такво наше јасно и чврсто опредељење поштује се и на Истоку и на Западу. Истовремено, у потпуности уважавамо одлуку наших суседа и других земаља да приступе Алијанси или неким другим војним савезима. Зато очекујемо разумевање за наше контакте са земљама које нису чланице НАТО-а, а који су засновани на принципима свестране сарадње, уз вођење политике војне неутралности. Активности Србије и садржина сарадње, укључујући војне и друге вежбе са земљама које нису чланице НАТО-а, нису на штету наших односа са Алијансом и са појединачним државама чланицама НАТО-а.

Поштоване даме и господо,

Посебно важан сегмент сарадње Србије са НАТО, од кога значајно зависи и перцепција о Алијанси у јавном мњењу Србије, чини ситуација на Косову и Метохији, која је за Србију највећи политичко-безбедносни изазов. Србија и НАТО имају обавезе у складу са Резолуцијом СБУН 1244 и Војно-техничким споразумом, а примена тих обавеза представља императив за нашу страну. Од Алијансе очекујемо да са разумевањем сагледава и подржава наше приоритете, што се нарочито односи на Косово и Метохију. Сматрамо да само компромисно решење постигнуто дијалогом Београда и Приштине, уз подршку међународне заједнице, може да обезбеди трајни мир и стабилност. Не постоји ни један разлог да нешто што усагласе две стране не буде прихватљиво за било којег трећег актера. Уверени смо да сваки договор у решавању отворених питања подстицајно делује на одржавање мира и стабилности у региону.

Србија се снажно противи трансформацији тзв. „Косовских безбедносних снага" у тзв. „Војску Косова", јер се тиме крши Резолуција СБ УН 1244 и угрожава регионална и шира стабилност. Једнострана одлука Приштине о почетку процеса трансформације „Косовских безбедносних снага" и формирању тзв. Министарства одбране још један је у низу таквих аката, поред увођења дискриминаторних такси на производе из централне Србије и БиХ и неиспуњавања договореног из Бриселског споразума. Све ово је наставак политике свршеног чина Приштине који се у делу међународне заједнице, што се односи и на значајан број чланица НАТО, суштински пређутно одобрава упркос реторичком противљењу. Прављење вештачких баланса у одговорности, када је потпуно јасно ко је одговоран за прекид дијалога, не доприносе поновном отпочињању разговора Београда и Приштине.

Желео бих да истакнем да су за нас веома важне и гаранције да тзв. „Косовске безбедносне снаге" и друге наоружане формације, састављене од Албанаца, не могу да улазе на север Покрајине без сагласности команданта КФОР-а. Нажалост, одлазак тих формација у доминантно српске средине се десио више пута и представља потез који је са собом носи потенцијал да ескалира у размерама које се не могу контролисати. Зато очекујемо да КФОР, у складу са мандатом, делује превентивно како би неке будуће сличне акције на северу Косова и Метохије биле спречене.

Уважени учесници скупа,

Изражавам наду да чланице НАТО-а и остали партери разумеју приоритете Србије. Наша сарадња има будућност и потенцијале кроз партнерски однос који се може додатно унапредити у свакој појединачној области уз сагласност обе страна, а у интересу постизања заједничких циљева – пре свега безбедности и стабилности региона.

Неопходан је заједнички ангажман како бисмо очували мир, безбедност и стабилност и постигли просперитет. До тог циља може се стићи једино јачањем сарадње и поверења, као и спремношћу и одговорношћу да речи увек буду преточене у дела и да све што је договорено буде потврђено и спроведено, без изузетка и без условљавања.

Желим вам срећан рад и плодоносне дискусије током овог скупа.

Захваљујем на пажњи."
{joomplucat:2002 limit=4|columns=4}

{youtube}ckBFGb5vceY{/youtube}